

Nemzetpolitikai összefoglaló

2014. 6. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Hidvéghi: növekszik a külhoni érdeklődés a választások iránt

Nagy és növekvő érdeklődés mutatkozik a külhoni magyarság körében a magyarországi országgyűlési választások iránt – jelentette ki Hidvéghi Balázs, az Országgyűlés Nemzeti Összetartozás Bizottságának alelnöke szerdán egy kolozsvári kerekasztal beszélgetésen. A fideszes politikus a Járosi Andor Keresztyén Kulturális Műhely meghívottjaként beszélt a külhoni magyarok választási részvételéről. Úgy vélte, az erdélyi magyar állampolgárok szavazása az összetartozás kifejeződése lehet, és csattanós választ nyújthat a kétkedőknek. A politikus szerint szükség van a határon túli magyar szervezetek és az egyházak segítségére ahhoz, hogy minél többen élhessenek a szavazati jogukkal. Székely István, az RMDSZ keretében létrehozott Kulturális Autónia Tanács elnöke elmondta, minden felmérés azt jelzi, hogy az erdélyi magyarok nagy arányban szeretnék felvenni a magyar állampolgárságot, s részt akarnak venni a választásokon. Székely István szerint azonban e szándék megvalósulását korlátozza, hogy nincsenek hozzászokva a regisztrációs nyomtatvány kitöltéséhez, a levélben szavazáshoz. Horváth István, a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetem szociológusa elmondta, korábbi kutatásaik azt jelezték, hogy Erdélyből százezren kérik majd felvételüket a választói névjegyzékbe.

Hidvéghi Balázs a Krónikának adott interjújában elmondta: a magyar állampolgárság iránt az elmúlt három évben tapasztalható átütő érdeklődés azt bizonyítja, helyes döntés, nemzetpolitikai szempontból mérföldkő volt a törvény megalkotása. A Fidesz külhoni magyarokért felelős stratégiai igazgatóhelyettese szerint a magyar nemzet összetartozása új megközelítésének köszönhetően az anyaországi közvélemény döntő többsége már elfogadja, hogy szavazatukkal a határon túliak is beleszólhatnak a magyarországi politikai folyamatokba. Hidvéghi leszögezte: a határon túliak választási részvétele csak akkor lehet sikeres, ha ebben a helyi közösségi vezetők aktív részt vállalnak. A politikus elmondta, „a Fidesz alapvetően közvetlen elérésen alapuló kampányt tervez. Ahogy Magyarországon is egyre nagyobb hangsúlyt fektetünk az állampolgárokkal való kommunikációra – levelekben, e-mailekben, személyes találkozások formájában –, úgy a határon túliak tekintetében is ezt látjuk a legcélravezetőbbnek. Emlékeztetnék, hogy Orbán Viktor miniszterelnök több alkalommal levelet intézett a külhoni magyarokhoz, ez a típusú kommunikáció szerintem folytatódni fog.”

Megvannak az EP- és elnökválasztás időpontjai

Május 25-én, vasárnap rendezik meg az európai parlamenti voksolást Romániában, míg az államelnök-választás első fordulóját november 2-án, második fordulóját pedig november 16-án lesz - jelentette be Victor Ponta miniszterelnök. A kétharmados parlamenti többséggel kormányzó Szociálliberális Szövetség (USL) vezetői a parlament hétfőn kezdődő tavaszi ülészakát előkészítő vasárnapi ülésükön állapotok meg a választások időpontjáról. Ponta hangsúlyozta: kormányfői minőségben beszélt az EP-voksolás és az elnökválasztás időpontjáról. Hozzátette: az alkotmánymódosító népszavazás dátumáról - amelyet az USL az EP-választásokkal szeretne összekötni - a parlament hivatott dönteni.

Az alkotmánymódosító parlamenti különbizottság munkáját vezető Antonescu közölte: a testület hétfőn újrakezdi munkáját és szerdáig véglegesíteni szeretné az új alaptörvény tervezetét, figyelembe véve a szakértőkből álló, a törvénytörvények jogharmóniáját vizsgáló román törvényhozási tanács, illetve a Velencei Bizottság javaslatát. A végső szövegváltozatot a bukaresti kormány ismét megküldi a Velencei Bizottságnak.

Célegyenesben a regisztráció

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács demokráciaközpont-hálózatában folyamatosan zajlik a honosítási dossziék összeállítása, ám a hangsúly áttevődött arra, hogy segítsék az erdélyi szavazópolgárok nyilvántartásba vételét a magyarországi választásokra. Mint Tiboldi László, az EMNT alelnöke is hangsúlyozta, egyre többen kérik a segítségüket a választásokra való iktatásban, így az elmúlt egy hónapban már nem sikerült annyi honosítási dossziét lezárniuk, mint korábban, állandó munkatársaik száma ugyanis nem változott. A demokrácia-központokban egyébként a papíralapú és on-line lajstromozásban is eligazítást nyújtanak, sőt folyamatosan vidékre járnak, tájékoztatott Tiboldi László. Legfrissebb összesítéseik szerint eddig Erdélyből a demokrácia-központok hálózatán keresztül mintegy 40 ezren jelentkeztek a magyarországi választásokra, ebből 25 ezren Székelyföldről, és 10 ezren Hargita megyéből. Az NVI honlapján közzétett adatok szerint hétfőig összesen 130 005 külföldi választópolgár regisztrált, közülük 55 401 kérelem Romániából érkezett. Mint a demokrácia-központokban is emlékeztettek, a nyilvántartásba vétel folyamatosan zajlik, tapasztalataik szerint pedig napról napra hatványozottan nő a jelentkezők száma, és egyre nagyobb az érdeklődés. Tiboldi László ugyanakkor fontosnak tartotta felhívni a figyelmet, bár a hivatalos utolsó regisztrációs időpont március 22., mielőbb jelentkezniük kell mindazoknak, akik részt szeretnének venni az április 6-ai magyarországi választásokon, mivel Budapestről még vissza kell igazolják az iktatást.

Határozatlan időre elnapolták a döntést az állampolgársági törvényről

Meghatározatlan időre elnapolta az alkotmánybíróság szerdán a döntéshozatalt a szlovák állampolgársági törvénynek az alkotmánnyal való összeegyeztethetőségéről. Az állampolgársági törvénnyel kapcsolatos beadványról január 22-én tárgyalt a kassai székhelyű taláros testület, amely akkor a döntéshozatalt február 26-ra napolta el. A január 29-i nem nyilvános ülésén ezt módosítva a szlovák alkotmánybíróság meghatározatlan időre napolta el a döntést. Az alkotmánybíróság mostani döntését a testület szóvivője nem kívánta kommentálni. A döntés hátterében az állhat, hogy az alkotmánybíróság ki akarta kerülni, hogy az államfőválasztás kampányának idején, és alig két héttel a március 15-én sorra kerülő államfő választás előtt hozzon meg egy ilyen fajsúlyú döntést. A halasztás egy

másik oka az lehet, hogy az alkotmánybíróság meg akarja várni, amíg a parlament módosítja a vitatott jogszabályt. Az állampolgársági törvény tervezett módosítása lehetővé tenné a kettős állampolgárságot azoknak a szlovák állampolgároknak, akik a másik ország állampolgárságát úgy szerzik meg, hogy ott bejelentett, állandó lakcímmel rendelkeznek.

A VMSZ önálló listát állít a márciusi előrehozott választásokon

Szerbiában várható volt, hogy előrehozott választásokra kerül sor a 2012-es parlamenti választásokat követően, ugyanis egy természetellenes helyzet áll elő az országban – nyilatkozta sajtótájékoztatóján Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke, aki hozzátette: ott, ahol ennyi sajtónyilatkozatot fogalmaznak meg arról, hogy jól működik egy koalíció, biztosak lehetünk abban, hogy valami nem működik. A mostani választásoktól azt várjuk, hogy megtisztuljon a politikai színtér – tette hozzá a pártelnök. Meg kell változtatni Szerbia alkotmányát, mert fékezi az ország fejlődését, és Vajdaságot nem kezeli lényegi autonómiaként – jelentette ki Pásztor István. Szerinte teljesen új elvek alapján kellene megfogalmazni a tartomány alkotmányos helyzetét, és nem úgy, hogy állandóan valamilyen „abszurd rettegést” váltson ki az említése. Pásztor úgy értékelte, hogy az alkotmánymódosítás kérdését az elkövetkező négyéves periódusban napirendre kell tűzni. A VMSZ elfogadja az előrehozott választásokról szóló döntést, és a korábban megfogalmazott stratégiai célok mentén kezdi majd meg kampányát 2014-ben. A parlamenti választásokon teljes listával, 250 jelölttel indul a legnagyobb magyar kisebbségi párt. A támogató aláírások gyűjtését kedden kezdi meg a VMSZ, így a tervek szerint február 10-én adhatják át a szükséges dokumentumokat a Köztársasági Választási Bizottságnak, választási programmal is ekkor kíván előállni a párt. A Vajdasági Magyar Szövetség most először indul a belgrádi helyhatósági választásokon is, habár a fővárosban kevés magyar él, a kisebbségi pártnak Belgrádban is fontos mondanivalója van – tette hozzá a VMSZ elnöke. A rendkívüli parlamenti választásokat március 16-ára írták ki Szerbiában.

Pásztor István, a tartományi képviselőház elnöke a Szerbiai RTV-nek nyilatkozva kijelentette, nem látja okát annak, hogy Vajdaságban is kiírják az idő előtti választásokat. Mint hozzátette, az elkövetkező időszak legfontosabb feladata a tartomány új alapszabályának meghozatala. „Úgy vélem, a tartományi hatalom 2012-ben megszerezte legitimitását, s ez talán olyasmi, amit minden áldott nap lehet tolmácsolni, magyarázni, de a legitimitás kérdésének megítélése a tartományi képviselőházban nem feltétele a választások kiírásának” – mondta Pásztor. Arra a kérdésre, hogy vajon pártja, a Vajdasági Magyar Szövetség megmarad-e az aktuális tartományi hatalomban, Pásztor azt válaszolta, nem látja komolyabb okát annak, hogy ez az álláspont változzon.

Megalakult a Szabadkai Főkonzulátus Külképviseleti Választási Irodája

Közel 137 ezer külföldi magyar állampolgár regisztrált a magyarországi országgyűlési választásokra a Nemzeti Választási Iroda (NVI) adatai szerint, ebből 20 ezer a Vajdaságból – ismertette Pálffy Ilona, a magyar Nemzeti Választási Iroda elnöke, aki csütörtöki szabadkai látogatásán részt vett a most megalakult Külképviseleti Választási Iroda tagjainak eskütételén. Az egyszerűsített honosítási eljárásban állampolgárságot szerző több mint félmillió külföldi magyar közül nagyjából 40 ezer délvidéki szavazóra számítanak. Ezzel a számmal elégedettek lennének – mondta Korsós Tamás főkonzul. Eddig 20 ezer regisztrált választó adott meg vajdasági értesítési címet, de sokan csupán e-mail címmel regisztráltak, így nincsenek pontos adatok arról, hogy hány vajdasági kíván élni állampolgári jogaival. A regisztráció még folyamatban van – hangsúlyozta Pálffy Ilona, az NVI elnöke, aki arra kérte a vajdasági magyarokat, hogy küldjék el mielőbb a választói névjegyzékbe való feliratkozáshoz szükséges kérelmeket, mert csak ezután küldhetik ki a levélcsomogot, amely lehetővé teszi, hogy részt vegyenek az országgyűlési képviselők választásán, Magyarország jövőjének alakításában.

Azarov lemondott, a tüntetések folytatódnak

Január 28-án visszavonta az ukrán parlament a január 16-án elfogadott, az alapvető szabadságjogokat csorbító, ún. tüntetésellenes törvényeket, amik az Európa-párti tüntetések radikalizálódásához vezettek. A nyugati országok által élesen bírált jogszabályok hatályon kívül helyezésére 361 képviselő - köztük Viktor Janukovics elnök sok híve - szavazott igennel a 450 tagú parlamentben. Ugyanezen a napon felajánlotta lemondását Mikola Azarov miniszterelnök, aki azzal indokolta leköszönési szándékát, hogy az ország gazdasági helyzetét fenyegetik a két hónapja tartó zavargások. Azarov lemondását Janukovics elnök jóváhagyta. Elnöki rendeletben szabályozták viszont, hogy a jelenlegi kabinet ügyvezetőként a helyén marad a következő kormány megalakításáig. Az alkotmány értelmében ugyanis a miniszterelnök lemondása az egész kormány távozását jelentené. A miniszterelnök lemondása után a kormány ügyvezetőként tevékenykedik, és két hónap áll rendelkezésre az új kormány megalakítására. Másnap, január 29-én a parlament kormánypárti előterjesztésre olyan amnesztia törvényt hagyott jóvá, amely mentesíti a büntetőjogi felelősség alól a tiltakozó megmozdulások résztvevőit, de előfeltételül szabja a közigazgatás hivatali épületeinek szabaddá tételét Kijevben és vidéken egyaránt, továbbá a barikádok eltávolítását a közlekedés akadálymentessége érdekében. Az ellenzék ezt a törvényt nem tartja elfogadhatónak, feltétel nélküli amnesztiát követel, s ezért a tüntetések folytatására szólította fel az embereket.

A kijevi eseményekkel egy időben megalakult az alternatív helyhatalmi szerv szerepét betölteni hivatott Kárpátalja megyei néptanács kedden Ungváron, ahol a megyei tanács

rendkívüli ülésén a képviselők minimális szavazattöbbséggel döntöttek a testület létrehozásáról. Az ukrán alkotmány szerint törvényellenes néptanács munkájában a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) megyei tanácsi képviselői nem vesznek részt. Ugyancsak kimaradnak a testületből az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) megyei tanácsi képviselői, mivel a szervezet az Ukrajnában kormányzó Régiók Pártjának (PR) a szövetségese. Kovács Miklós, a KMKSZ elnöke jogi nonszensznek nevezte, hogy a Kárpátalja megyei képviselők egy törvényileg meghatározhatatlan hatalmi szervet hoztak létre. Véleménye szerint abban, ahogyan a helyi hatalmi elit a problémát kezeli, a kárpátaljai ruszin „furmány” nyilvánul meg, vagyis „megfelelni a radikális nyugat-ukrajnai (galíciai) közhangulatnak, a mérsékelt beállítottságú kárpátaljai lakosság túrérszárának átlépése nélkül”. Úgy vélte, a néptanács létrehozásától a kárpátaljai hatalmi elit azt reméli, hogy sikerül megelőznie a galíciai szélsőségesek rá nézve is veszélyes kárpátaljai „vendégszereplését”. Az Ukrajnában kialakult válsághelyzettel kapcsolatban Kovács Miklós úgy vélte, hogy az a kárpátaljai magyarságot egyelőre nem veszélyezteti. Szerinte közvetlen fenyegetés az ukrajnai magyarokat akkor érheti, ha polgárháború tör ki az országban.

Már az ügyészség foglalkozik a várdaróci esettel

A rendőrség befejezte a nyomozást a várdaróci magyarelleses randalírozás ügyében, és a vizsgálati anyagot továbbította az ügyészségnek. A HMDK elnöke megköszönte a megyei rendőrfőnöknek a rendőrség lelkiismeretes hozzáállást, a nyomozás korrekt lefolytatását. Jakab Sándor a rendőrségi eljárással kapcsolatban azt is elmondta, hogy az eseményeket követően - kérésére - a HMDK küldöttségét azonnal fogadta Pélmonostoron a helyi, valamint a megyei rendőrfőnök. A küldöttséghez - saját hatásköréből eredően - csatlakozott Magyarország észéki főkonzulja, Antonió De Blasio úr is, hogy ily módon is súlyt adjon a találkozóknak, egyértelművé téve az anyaország kiállását a horvátországi magyar közösség mellett. Jakab Sándor Iván Gábor zágrábi magyar nagykövetnek is megköszönte határozott fellépését – a nagykövet azonnal erőteljes hangú jegyzékben fordult a horvát külügyminisztériumhoz, valamint tájékoztatta Budapestet az esetről. A várdaróci magyarelleses incidens két héttel ezelőtt, szombatról vasárnapra virradóra történt, amikor is fiatalok egy csoportja magyarelleses fenyegetések, szidalmazások mellett gépkocsikat, ablakokat és kerítéseket rongált meg a többségében magyarok lakta településen.

A vidékfejlesztés a határon túli magyarság összefogását is szolgálja

Kedden, február 4-én Szlovénia és Magyarország külügyminisztereinek jelenlétében Lendván megnyitásra kerül Magyarország Konzuli Irodája. Az elmúlt több mint két évtized során a muravidéki magyarság állandó törekvése volt a magyar külképviselet létesítése. Szent-Iványi István ljubljana-i nagykövet a lendvai Népújságban elmondta, „a konzuli iroda megnyitásával egyértelműen megmutatkozik Magyarország, a magyar kormány jó viszonyulása a Muravidékhez, a muravidéki magyarsághoz”. Az irodának három munkatársa lesz, egy konzul, egy magyarországi asszisztens és egy helyi, muravidéki asszisztens. A hivatalos megnyitóra ugyan már most sor kerül, de a teljes munka megkezdése csak március közepére-végére tehető. Szent-Iványi elmondta, a konzuli iroda feladata általánosan mondható, így a magyar állampolgárok képviseletén kívül az, hogy segítse a két ország kapcsolatait, különösképpen a gazdasági kapcsolatokat. „Természetesen fontos feladat a kapcsolattartás a muravidéki magyarsággal, de a többségi szlovén nemzettel is. Reménykedünk, hogy az önkormányzatokkal, az egész régióval jó kapcsolatokat tudunk létesíteni” – nyilatkozta a nagykövet.

